

**SVET VLADE REPUBLIKE
SLOVENIJE ZA DIALOG O VERSKI
SVOBODI**

Številka: 013-12/2015/77
Datum: 11.2. 2016

Z A P I S N I K

1. seje Sveta Vlade Republike Slovenije za dialog o verski svobodi (v nadaljnjem besedilu: Svet), ki je bila v sredo, 18. 11. 2015 v veliki sejni dvorani Ministrstva za kulturo, Maistrova 10, Ljubljana. Seja se je začela se je ob 9.00 uri in zaključila ob 10.45. uri.

Vabljeni:

- člani Sveta in Varuh človekovih pravic

Navzoči člani:

- mag. Julijana Bizjak Mlakar, predsednica Sveta
- dr. Gregor Lesjak, namestnik predsednice Sveta
- Boštjan Vernik Šetinc,
- mag. Andrej Naglič,
- Nevzet Porić,
- Aleksandar Obradović,
- mag. Geza Filo,
- Marko Hren,
- Anton Mrvič,
- dr. Marko Kerševan,
- dr. Neža Kogovšek Šalamon.

Prisoten še:

- Robert Cajhen, zadolžen za naloge strokovno-administrativne podpore Sveta in pripravo zapisnika Sveta

Odsotni:

- Varuh človekovih pravic je opravičil svojo odsotnost.

Dnevni red:

1. Pozdrav in seznani tev članov Sveta.
2. Razprava in odločanje o predlogu poslovnika Sveta.
3. Dogovor o delu Sveta.
4. Razno.

Sejo je odprla in vodila predsednica Sveta mag. Julijana Bizjak Mlakar (v nadaljnjem besedilu: predsednica). Po sprejemu dnevnega reda so člani Sveta prešli na 1. točko dnevnega reda, in sicer pozdrav in seznani tev članov Sveta.

K1. točki dnevnega reda – Pozdrav in seznani tev članov Sveta

Predsednica je pozdravila vse prisotne. Člani Sveta so se drug drugemu predstavili.

Gospod Hren je najavo svoje predstavitve članom Sveta, ki jo je podal podpredsednik Sveta, razumel kot najavo predstavnika »manjšinske verske skupnosti«. Zato je gospod Hren opozoril na neprimernost uporabe pridevnika »manjšinski« v kontekstu skupnosti po Zakonu o verski svobodi in poudaril, da je pokrajina identitet duhovnosti na Slovenskem danes pluralistična, da je v primerjavi z zadnjim popisom prebivalstva, ki je vključeval identitete na področju verstva in duhovnosti veliko novih, reprezentativnih skupin, in da se je identifikacija prebivalstva s kozmologijami bistveno spremenila. Upoštevati je tudi dejstvo, da popisa z vidika kozmologij ni bilo že več kot dvajset let in je tudi zato povsem neprimerno uporabljati oznako »manjšinska« ko gre za našo koalicijo, ki je zagotovo ena izmed treh najmočnejših predstavniških organizacij na področju upasanosti, kozmologij, duhovnosti in verstev v Republiki Sloveniji.

K2. točki dnevnega reda – Razprava in odločanje o predlogu poslovnika Sveta

Predsednica je izrazila prepričanje o pomembni vlogi Sveta in povedala, da so osnovne naloge Sveta natančno opredeljene v vladnem sklepu o ustanovitvi Sveta, in sicer so to: »zagotavljanje dodatne posebne oblike vladnega institucionaliziranega dialoga z registriranimi verskimi skupnostmi na področju verske svobode«, »široka dialoška obravnava zadev (mnenj, vprašanj, zahtev in predlogov) s področja verske svobode, ki jih Svetu predložijo registrirane verske skupnosti, vlada, ministrstva in vladne službe ter člana Sveta, ki sta strokovnjaka za religijo in področje prepovedi diskriminacije zaradi različnih osebnih okoliščin« in »zagotavljanje možnosti oblikovanja skupnih (enotnih) stališč, priporočil, mnenj članov Sveta na področju verske svobode, ki so lahko podlaga za oblikovanje politike na področju verske svobode, ki je upravna naloga Ministrstva za kulturo«. Zato mora poslovnik, ki podrobneje določa delovanje Sveta, v celoti upoštevati okvire delovanja, ki jih je opredelil oziroma zamejil vladni sklep o ustanovitvi Sveta.

Gospod Hren in gospod Mrvič sta menila, da Svet ni samo prostor za dialog, pač pa, da je v skladu z vladnim sklepom o ustanovitvi, in sicer njegovo tretjo alinejo prvega odstavka 2. člena, zavezan tudi k doseganju konkretnih rezultatov. Zato naj bi bil 10. člen predloga poslovnika, ki ureja odločanje Sveta v obliki formalnih ugotovitvenih/seznani tvenih sklepov neskladen z v prejšnjem stavku navedeno določbo vladnega sklepa o ustanovitvi Sveta.

Mag. Naglič je podal pripombe glede administrativnih napak v besedilu poslovnika (zapisa besedne zveze »institucionaliziranega dialoga« v prvi alineji tretjega odstavka 1. člena poslovnika), primernosti dosledne rabe zakonskega termina »cerkve in druge

verske skupnosti« iz Zakona o verski svobodi v poslovniku in podprl poslovniške določbe, ki določajo, da je informiranje javnosti o delovanju Sveta naloga predsednice Sveta.

Gospod Hren je zaradi »terminološke pristranskosti« nasprotoval uporabi termina »cerkve in druge verske skupnosti« iz Zakona o verski svobodi in predlagal, da bi bilo, v poslovniku primerneje uporabiti termin »pravne osebe po Zakonu o verski svobodi« ali »skupnosti po Zakonu o verski svobodi«.

V razpravi o pravilni razlagi vladnega sklepa so se razpravljavci (predsednica, namestnik predsednice, mag. Naglič, gospod Vernik Šetinc, dr. Kerševan, gospod Porić, mag. Filo) večinsko opredelili: za pravilnost razlage, ki naloge Sveta primarno razume kot dialoške naloge in hkrati ne izključujejo možnosti oblikovanja skupnih (enotnih) stališč članov Sveta, ki so lahko tehten razlog za oblikovanje politik na področju verske svobode, za primernost uporabe zakonskega termina »cerkve in druge verske skupnosti« v poslovniku in za primernost vloge predsednice Sveta pri informiranju javnosti o delovanju Sveta. Dr. Kerševan je še posebej opozoril na dejstvo, da Svet ni oziroma ne more biti organ, ki odloča v smislu sprejemanja oblastnih odločitev, pač pa kot dialoški forum za obravnavo vprašanj verske svobode odpira poti k boljšim rešitvam in odločitvam, da le-te ne bi bile s strani vlade od zunaj oktroirane verskim skupnostim ali pa temeljile zgolj na zakulisnih dogovorih s posameznimi verskimi skupnostmi.

Gospod Vernik Šetinc je dodatno izpostavil vprašanje, ali dikcija 10. člena predloga poslovnika, po kateri Svet sprejema formalne ugotovitvene/seznanitvene sklepe, zagotavlja možnost oblikovanje skupnih stališč članov Sveta v smislu sprejemanja pobud in predlogov. Člani Sveta so v razpravi izrazili večinsko stališče, da navedena dikcija ni ovira za oblikovanje morebitnih skupnih (enotnih) stališč članov Sveta, katerih besedilo postane vsebina ugotovitvenega sklepa Sveta.

Predsednica je predlagala, da se iz drugega odstavka 7. člena predloga poslovnika kot nepotrebna odpravi omejitev števila sej Sveta na največ dve seji Sveta v enem koledarskem letu in da se v predlogu poslovnika, poleg navedene ugotovljene administrativne napake, odpravijo še morebitne neodkrите administrativne napake. Člani Sveta so se na predlog predsednice ponovno izrekli o podpori navedenim predlogom sprememb besedila predloga poslovnika Sveta in večinsko, razen gospoda Hrena, sprejeli uporabo zakonskega termina »cerkve in druge verske skupnosti« v besedilu poslovnika Sveta in odpravo omejitve števila sej Sveta v koledarskem letu.

Gospod Hren je svoje mnenje – glede po njegovem pristranske in neustavne dikcije – dodatno utemeljil s citatom iz odločbe Ustavnega sodišča Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Ustavno sodišče), ki je v izreku odločbe v zadevi št. U-I-92/07 podalo mnenje o varstvu 41. člena Ustave Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Ustava) in eksplicitno navedlo, da gre za varstvo »teističnih, ateističnih in neteističnih prepričanj s področja etike oziroma morale, katerih notranje in zunanje lastnosti kažejo na njihovo konsistentnost, tehtnost, resnost, kohezivnost in pomembnost«. Ustavno sodišče je v tej odločbi utrdilo načelo o ločenosti države in verskih skupnosti iz prvega odstavka 7. člena Ustave in kot cilj načela opredelilo »z nevtralno držo države zagotoviti resnično svobodo vesti in enakost posameznikov – verujočih in neverujočih – ter verskih skupnosti.«.

Ker je gospod Hren razumel, da so predstavniki Ministrstva za kulturo (v nadaljnjem besedilu: MK) soglasno interpretirali zakonsko dikcijo kot edino zavezujočo, je gospod Hren v diskusiji ponovil, da mora praksa upoštevati poleg zakona tudi ustavnosodno

prakso in izpostavil predlog iz Programa koalicije osmih verskih skupnosti, da mora Republika Slovenija v celotno prenovi Zakona o verski svobodi, ki je terminološko pristranski.

SKLEP:

1. Svet je sprejel poslovnik Sveta, ki obsega besedilo Predloga Poslovnika o delovanju Sveta Vlade Republike Slovenije za dialog o verski svobodi z dne 18. 11. 2015 z dopolnitvami, ki so, razen podpore Marka Hrena, prejele večinsko podporo in so razvidne iz povzetka razprave 2. točke dnevnega reda 1. seje Sveta.
2. Besedilo čistopisa Poslovnika o delovanju Sveta Vlade Republike Slovenije za dialog o verski svobodi se posreduje članom Sveta v prilogi tega zapisnika.

K3. točki dnevnega reda – Dogovor o delu Sveta

Namestnik predsednice je uvodoma pojasnil način dela Sveta. Svet bo obravnaval zadeve s področja verske svobode, ki mu jih bodo v obravnavo v pisni obliki predložile registrirane cerkve in druge verske skupnosti, vlada, ministrstva in vladne službe ter člana Sveta, ki sta strokovnjaka za religijo in področje prepovedi diskriminacije zaradi različnih osebnih okoliščin. Dnevni red seje Sveta bo določila predsednica, in sicer tako, da bo praviloma upoštevala vrstni red časa prejema zadev s področja verske svobode, pri čemer se bo zagotovila prednostna obravnava zadev, ki so neposredno povezane s področjem verske svobode, in med njimi tistih, pri katerih obstaja visoka stopnja možnosti, da gre za ustavno nedopusten poseg v versko svobodo. Razen sklepa o sprejemu poslovnika Sveta, Svet praviloma ne bo sprejemal sklepov z večino glasov članov Sveta, s katerimi bi lahko navzoča večina preglasovala manjšino Sveta, pač pa bo praviloma sprejemal formalne ugotovitvene/seznaitvene sklepe. To so sklepi, s katerimi Svet ugotavlja, da se je seznanil in obravnaval posamezno zadevo s področja verske svobode in v katerih bo Svet lahko izrazil tudi morebitna skupna (enotna) stališča, priporočila, mnenja vseh članov Sveta na področju verske svobode.

Mag. Naglič je povedal, da ne nasprotuje kriterijem za določitev vrstnega reda obravnave zadev s področja verske svobode in opozoril na težave, ki jih imajo registrirane cerkve in druge verske skupnosti glede obveščenosti o sprejemanju zakonodaje, ki bi lahko posegla na področje verske svobode ter predlagal, da bi Ministrstvo za kulturo (v nadaljnjem besedilu: MK) oziroma Urad za verske skupnosti obveščal registrirane cerkve in druge verske skupnosti o vseh zakonih za katere bi ocenil, da posegajo na področje verske svobode.

Namestnik predsednice je pojasnil, da Urad za verske skupnosti ne more prevzeti takšne naloge, ker ne more zagotoviti bralca vse nastajajoče zakonodaje, ker nima možnosti spremljanja zakonodaje v postopku na vladi, in ker ne more zagotoviti, da Ministrstvo za kulturo v medresorsko usklajevanje dejansko prejme vso zakonodajo, ki posega na področje verske svobode.

Gospod Porič je navzoče seznanil s problematiko stalno spreminjajoče se zakonodajne ureditve na področjih računovodstva in davčne ureditve, pri spremljanju katere ima Islamska skupnost v Republiki Sloveniji težave ter predlagal, da bi MK oziroma Urad za verske skupnosti nudil registriranim cerkvam in drugim verskim skupnostim ustrezno podporo.

Predsednica je menila, da se predloga mag. Nagliča in gospoda Poriča nanašata na različne okoliščine delovanja registriranih cerkva in drugih verskih skupnosti, ki sodijo v notranje operative zadeve registriranih cerkva in drugih verskih skupnosti, pri čemer MK oziroma Urad za verske skupnosti ne moreta sodelovati.

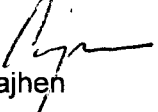
Gospod Vernik Šetinc je povedal, da država v realnosti ne zagotavlja monitoringa človekovih pravic nasploh, niti glede verske svobode, in da so v tem smislu posebej dragocene prav tovrstne samoiniciativne dejavnosti nevladnih organizacij. Hkrati pa je predlagal, da se člani o pomembnih političnih iniciativah ali idejah za predloge urejanja medsebojno obveščajo in v ta namen predlagal, da se članom Sveta zaradi zagotovitve učinkovite komunikacije posreduje odprta lista elektronskih naslovov. Vsi člani Sveta so v celoti podprli predlog o posredovanju odprte liste njihovih elektronskih naslovov.

K4. točki dnevnega reda – Razno

Gospod Vernik Šetinc je povedal, da je v medresorskem usklajevanju Zakon o varstvu pred diskriminacijo, ki bi moral močno izboljšati učinkovitost zaščite pred diskriminacijo in v zvezi z navedenim zakonom opozoril na odprto vprašanje ureditve »koncepta razumne prilagoditve« oz. zavrnitve zahteve po razumni prilagoditvi kot oblike diskriminacije, ki bi se poleg invalidnosti lahko uporabljala tudi pri osebni okoliščini verske opredelitve. Menil je, da je zaradi verskega prepričanja npr. upravičeno mogoče zahtevati prilagoditve pri zagotavljanju prehrane na delovnem mestu, pa tudi širše (npr. prehrana brez svinjine za muslimane, jude, v času krščanskega posta, brezmesna prehrana za budista v zaporu, vprašanje dopustov zaradi verskega praznovanja, prilagoditve zdravstvenih storitev, npr. transfuzije za Jehovove priče, vprašanje nošenja posebnih obeležij in verskih simbolov ipd.). Opozoril je, da iz judikature Evropskega sodišča za človekove pravice izhaja, da nekatere takšne prilagoditve (npr. odstopi od splošnih pravil) potrebam, ki izhajajo iz verskih prepričanj terja pravo Evropske konvencije o človekovih pravicah. Izrazil je mnenje, da gre za isto vprašanje, pa če na to gledamo z vidika preprečevanja diskriminacije ali pa vsebine spoštovanja svobode vesti oz. izražanja verskih prepričanj. Obljubil je, da bo članicam in članom poslal uvid v svoje predloge.

Gospod Hren je v zvezi z določitvijo kriterija za prednostno uvrstitev tem na seje Sveta ki je bil predstavljen z besedami »prednostna obravnava zadev, ki so neposredno povezane s področjem verske svobode, in med njimi tistih, pri katerih obstaja visoka stopnja možnosti, da gre za ustavno nedopusten poseg v versko svobodo« ponovno spomnil na že pred tem citirani izrek Ustavnega sodišča v katerem je razloženo načelo nevtralnosti države do verskih skupnosti in neposredna povezanost tega načela z ustavnim načelom verske svobode. Predlagal je, da člani Sveta oblikujejo enotno razumevanje izreka navedene odločbe Ustavnega sodišča in področnega zakona predno uveljavijo predlagani kriterij. Pri tem je poudaril, da kršitev ustavnega načela nevtralnosti države do vseh skupnosti po Zakonu o verski svobodi v veliki meri pogojuje Program koalicije osmih verskih skupnosti iz katerega so tovrstne kršitve razvidne, razvidne pa so tudi dosedanje aktivnosti članic navedene koalicije pri opozarjanju na kršitve načela nevtralnosti. S tem je argumentiral pomen nocije nevtralnosti v neposredni povezavi s človekovimi pravicami.

Predsednica je vse člane Sveta pozvala k vložitvi predlogov za obravnavo na prihodnjih sejah ter povabila na tradicionalni predpraznični sprejem za predstavnike verskih skupnosti, ki bo 9. decembra 2015 v Vili Podrožnik.

Zapisal:
Robert Cajhen
sekretar

Mag. Julijana Bizjak Mlakar
predsednica Sveta Vlade RS
za dialog o verski svobodi

Priloga:

- Seznam navzočih članov, Varuha človekovih pravic, njegovega namestnika oziroma pooblaščenca in predstavnikov resornih ministrstev in vladnih služb z dne 18.11. 2015

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

Maistrova ulica 10, 1000 Ljubljana

T: 01 369 59 00

F: 01 369 59 01

E: gp.mk@gov.si

Svet Vlade Republike Slovenije za
dialog o verski svobodi

Številka: 013-12/2015/75
Datum: 18.11. 2015

Zadeva: Seznam prisotnih na 1. seji Sveta Vlade Republike Slovenije za dialog o
verski svobodi

1. mag. Julijana Bizjak Mlakar, predsednica
2. dr. Gregor Lesjak, namestnik predsednice
3. Boštjan Vernik Šetinc, član
4. mag. Andrej Naglič, član
5. Nevzet Porić, član
6. Aleksandar Obradović, član
7. mag. Geza Filo, član
8. Marko Hren, član
9. Anton Mrvič, član
10. dr. Marko Kerševan, član
11. dr. Neža Kogovšek Šalamon, članica

[Handwritten signatures for items 1-11]

12. Robert Cajhen, zapisnikar

[Handwritten signature for item 12]